

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Canon XXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

runt, quomodolibet in futurum fieri omnino prohibemus = Urbanus autem VIII. concessit simile Privilegium Ordinationis extra tempora dictis Patribus Minorum in partibus Indiarum tantum existentibus, ut in ejus Constitutione ibi = Nobis humiliter porrectis inclinati omnibus, & singulis ejusdem Ordinis S. Francisci in partibus Indiarum Occidentalium tantum existentibus = Unde solum Mendicante in Indiis habitantes illo uti possunt; juxta Vasquez in 3. Partem Divi Thomæ tom. 3. disp. 246. cap. 5. num. 50. in fin. Lezzana in Summa Regul. cap. 14. num. 19. tom. 1. & in verb. Ordines sacri num. 19. tom. 2. Monacell. tit. 6. formul. 20. par. 1. fol. 170. num. 36. ibi = Item quod licet nonnulli Regulares possint ex Privilegio Apostolico promoveri ad Ordines diebus festiuis per annum extra tempora à jure statuta, ut ex largitione Gregorii XIII. Constit. 77. gaudent PP. Societatis Jesu; Non inde inferri, & deduci potest, quod ceteri aliorum Ordinum, qui cum illis participant de Privilegiis, possint vigore hujusmodi communicationis recipere Ordines extra tempora. Sed debent simile Indultum concessum, vel confirmatum post Concilium Tridentinum exhibere = Privilegium autem Clementis VIII. quod, ut asserit Portellus oculis propriis vidisse concessum Fratribus Sancti Joannis Evangelistæ Portugalliæ, non

est attendendum; quia ut testatur Lezzana in Summa Regul. verb. Ordines sacri num. 19. hujusmodi Privilegia ultramontana habenda esse suspecta.

Denique gratis asseritur, in §. Neque opponatur, quod plures Episcopi doctissimi, & pii, ac etiam Cardinales cum Religiosis Minorum de Observantia, & cum aliis Regularibus nullam difficultatem habuerint practicandi Privilegium Ordinationis extra tempora; cum de hac consuetudine, & usu nullum præbeatur legitimum documentum; Sed etiam si admitteretur adesse hujusmodi usus, & consuetudo, hæc esset cum errore juris; & nullius esset roboris, cum non valeat consuetudo, quod extra statuta tempora sacri Ordines conferuntur ad Text. in cap. 2. de tempor. Ordin. Barbos. de jur. Eccles. lib. 1. cap. 33. §. 2. num. 177.

Cum igitur ex hætenus deductis evidenter appareat omnia, & singula Privilegia collecta in contraria dissertatione, aut non loqui de facultate, ut Regulares promoveri possint ad sacros Ordines extra tempora; aut esse abrogata; aut non esse sufficientia indistinctè pro omnibus Regularibus; venit per necesse dicendum Regularibus cunctis indistinctè non favore Privilegium aliquod, ut promoveri possint ad sacros Ordines extra tempora, à jure statuta diebus festiuis.

C A N O N XXIII.

CLEMENS XI. Regul. IX. Cancellariæ.

Item cupiens idem Dominus Noster Papa pauperibus Clericis, & aliis benemeritis personis providere, omnia beneficia Ecclesiastica cum Cura, & sine Cura, Sæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia, qualitercumque qualificata, & ubicumque existentia in singulis Januarii, Februarii, Aprilis, Maji, Julii, Augusti, Octobris, & Novembris mensibus, usque ad suæ voluntatis beneplacitum extra Romanam Curiam, aliàs quàm per resignationem, quocumque modo vacatura, ad collationem, provisionem, præsentationem, electionem, & quamvis aliam dispositionem quorumcumque Collatorum, & Collatricum, Sæcularium,

Ann. 1700.

larium, & quorumvis Ordinum Regularium (non tamen Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut aliorum sub concordatis, inter Sedem Apostolicam, & quoscumque alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & observare debuerant, acceptatis, & observatis, quæ lædere non intendit, comprehensorum) quomodolibet pertinentia dispositioni suæ generaliter reservavit: Volens in supplicationibus, seu concessionibus gratiarum, quæ de dictis beneficiis tunc vacantibus, etiam motu proprio fient de mense, in quo vacaverint, dispositivè mentionem fieri, alioquin gratias nullas esse: Ac consuetudines etiam immemorabiles, optandi majores, & pinguiores Præbendas, necnon Privilegia, etiam in limine erectionis concessa, & Indulta Apostolica, circa ea, ac etiam disponendi de hujusmodi Beneficiis, aut quòd illa sub hujusmodi reservationibus, nunquam comprehendantur, etiam cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, & fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, quibusvis Personis, & Collegiis cujuscumque dignitatis status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, quomodolibet concessa, adversùs reservationem hujusmodi minimè suffragari. Insuper Sanctitas Sua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis intenta, (ipsis quamdiu apud Ecclesias, aut Dioceses suas verè, ac personaliter resederint) dumtaxat de omnibus, & quibuscumque Beneficiis Ecclesiasticis cum Cura, & finè Cura, Sæcularibus, & Regularibus, (ad liberam ipsorum, dumtaxat, non autem aliorum cum eis dispositionem, seu præsentationem, vel electionem, nec etiam cum consilio, vel consensu, seu interventu Capitulorum, vel aliorum, aut aliàs pertinentibus,) quæ in antea, in mensibus Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris extra Curiam ipsam vacare contigerit (Dummodò aliàs dispositioni Apostolicæ reservata, vel affecta non fuerint) liberè disponendi facultatem concessit. Ac etiam

voluit,

voluit, ut si ipsi, in collatione, aut alia dispositione Beneficiorum, in aliis sex mensibus, videlicet, Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, & Novembris vacaturorum (quæ etiam dispositioni suæ, ut præfertur reservavit) seu etiam aliorum, dispositioni suæ, & dictæ Sedis, aliàs quomodolibet reservatorum, vel affectorum, sese intromiserint, aut quo minùs provisiones, & gratiæ Sanctitatis Suæ de illis, debitum effectum consequantur, impedimentum quoquo modo præstiterint, usu, & Beneficio prædictæ facultatis, eo ipso privati existant, ac collationes, & aliæ dispositiones de Beneficiis, illius prætextu, deinceps faciendæ, nullius essent roboris, vel momenti. Illi verò qui gratiam alternativæ prædictæ acceptare voluerint, acceptationem hujusmodi per patentes literas manu propria subscriptas, suoque sigillo munitas, & in sua quisque Civitate, vel Diœcesi datas, declarare, & literas ipsas huc ad Datarium Sanctitatis Suæ transmittere teneantur, quibus ab eo receptis, & recognitis, ac in libro ad id deputato registratis, tunc demum, & non antea uti incipiant gratia supradicta. Insuper declaravit, quòd si idem Episcopus pluribus Ecclesiis quomodocumque unitis ex Apostolica concessione, & dispensatione, quomodocumque præsit, teneatur hujusmodi alternativæ gratiam, quatenus ea potiri velit, utriusque Ecclesiæ nomine explicitè acceptare, aliàs ipsi non suffragetur, & post factam acceptationem, & admissionem in Dataria neutri parti liceat, nisi concordati consensu ab ea recedere; Declarans præterea exceptionem, positam in Regula favore S. R. E. Cardinalium, & Indultum conferendi Beneficia reservata concessum Cardinali Episcopo, non suffragari Capitulo ratione communionis, & consortii juxta declarationem fel. rec. Urbani Papæ VIII. Prædecessoris sui editam die 10. Septembris anno 1626. quam Sanctitas Sua in omnibus, & per omnia approbat, decernens sic in præmissis omnibus per quoscumque &c. judicari debere, ac irritum &c.

COM-

COMMENTARIUM.

EX hoc Canone sequentes deducuntur conclusiones.

Prima = BENEFICIA JURISPATRONATUS ECCLESIASTICI VACANTIA IN OCTO MENSIBUS APOSTOLICIS JANUARIJ, FEBRUARIJ, APRILIS, MAJ, JULIJ, AUGUSTI, OCTOBRIS, ET NOVEMBRIS SUNT SEDI APOSTOLICÆ RESERVATA; VACANTIA VERO IN QUATUOR MENSIBUS ORDINARIIS MARTII, JUNII, SEPTEMBRIS, ET DECEMBRIS SPECTANT AD PROVISIONEM, ET INSTITUTIONEM ORDINARIORUM =

Secunda = IN BENEFICIIS JURISPATRONATUS NON HABET LOCUM ALTERNATIVA MENSUM CONCESSA EPISCOPIS RESIDENTIBUS, ET EAM ACCEPTANTIBUS = Quas conclusiones probant etiam *Gonzal. hic gloss. 18. num. 1. & seqq.*, & *gloss. 41. num. 10.*, & *gloss. 45. num. 1.*, & *gloss. 51. Garz. de benef. par. 1. cap. 5. num. 472. Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 36. num. 1. & seqq. & quest. 39. num. 9. Vivian. de jurepat. lib. 14. cap. 1. num. 57. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 2. §. 2. num. 65. Barbos. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 57. num. 183. & 257. Card. de Luc. de benef. disc. 6. num. 11. & disc. 17. num. 4. & disc. 93. num. 4. & de jurepat. disc. 7. num. 7. & disc. 59. num. 19. & disc. 65. nu. 18. & 33. Rot. decis. 415. nu. 6. coram Bich., & decis. 307. num. 6. coram Peutingen., & decis. 274. num. 4. coram Burat., & decis. 599. num. final. coram Dunozett., & decis. 729. sub num. 5. & seqq. coram Cerro, & decis. 773. nu. 3. cor. Manzaned., & in Cracovien. Cantoria 25. Januar. 1700. §. Quamvis coram R. P. D. Lancetta, & in Salamantina Beneficii 19. Novembris 1703. §. Cum simplex cum seq. coram Reverendis. Molines, & in Cesaraugustana portionis 2. Julii 1703. §. Inque coram bo. mem. Muto, & in Urgellen. Canonicatus 28. Aprilis 1704. §. Parum coram R. P. D. Kaunitz, & in Legionen. Parochialis 15. Januarii 1703. §. Altero vero coram bo. mem. Pio., & in Monasterien. Beneficii 30. Januarii 1713. §. De reservatione coram R. P. D. Aldrovando, & in Monasterien. Vicaria 12. Martii 1706. §. Justificatio coram bo. mem. R. P. D. Omana, & in Leodien. Beneficii 29. Novembris 1706. §. Minusque coram eodem, & in Monasterien. Canonicatus 19. Februar. 1714. §. Admittebatur coram R. P. D. Ansaldo, & in Afloricen. Beneficii 21. Januarii 1715. §. Atque coram R. P. D. Cerro.*

- 1** Ratio principalis conclusionis legitur expressa initio hujus Canonis; Cupiens nimirum Summus Pontifex feliciter regnans Clericorum paupertati, & aliarum Personarum meritis providere, mediantibus beneficiis, quæ panes Pauperum dicuntur. *Gomes. de expect. nu. 75. vers. Et pro ista opinione, Gonzal. ad Regul. 8. Cancell. gloss. 2. nu. 14. Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 36. nu. 5.* reservavit sibi omnia, & quæcumque beneficia Ecclesiastica, etiam jurispatronatus Ecclesiastici vacantia in octo supradictis mensibus; vacantia verò in aliis quatuor tradidit dispositioni Ordinariorum, & sic ex tribus anni partibus, duas sibi tribuit, tertiam verò concessit Episcopis; & quidem summa æquitate, & justitia; Etenim cum Summus Pontifex sit in plenitudinem potestatis assumptus, & habeat plenam curam, & auctoritatem, Episcopi verò sint in partem sollicitudinis vocati, minorisque ponderis sarcinam deferant, justum, & rationabile est, ut menses proportionabiliter dividantur pro rata oneris, ponderis, & auctoritatis, ut Papa duplicatos habeat menses, quàm Episcopi. Insuper idem Pontifex concessit Episcopis residentibus, & acceptantibus, alternativam mensium in beneficiis liberæ Collationis, secus in beneficii jurispatronatus, cujus rei ratio est illa eadem, quam tradit *Gonzal. hic gloss. 45. num. 2.*, his expressis verbis, videlicet, quia sicut Episcopus per alternativam recipit à Papa potestatem liberè conferendi in quatuor mensibus Februarii, Aprilis, Augusti, & Octobris; sic etiam ratio postulat, quod Papa liberè conferat in duobus mensibus Martii, & Septembris; quos versa vice recipit ab Episcopo; Sed si beneficia non essent liberæ collationis, Papa non posset liberè conferre, sine læsione habentis simultaneam collationem, electionem, aut præsentationem, sive consilium, consensum, aut interventum; quem in hac parte lædere non intendit; Igitur conveniens est, quod in talibus beneficiis non liberæ collationis, cesset alternativa.

Quo ad has conclusiones, sequentes examinantur Casus.

ARGU-

ARGUMENTUM.

Beneficium de Jurepatronatus Ecclesiastico vacans in mense reservato cadit sub Reservationibus Apostolicis, dummodo ista non sint expressè, vel tacitè exclusæ in limine Foundationis.

SUMMARIUM.

- 1 Beneficium juspatronatus Ecclesiastici comprehenditur sub reservationibus Apostolicis.
- 2 Juspatronatus ab initio laicale si transeat ad Personas Ecclesiasticas assumit naturam Ecclesiasticam, & num. 16.
- 3 Clausula Toties, quoties in reservatione juspatronatus apposita non excludunt reservationes Apostolicas.
- 4 Dicitio in perpetuum quando imparfit ad effectum excludendi reservationibus? Vide ibi, & num. 10.
- 5 Beneficia juspatronatus Ecclesiastici non cadunt sub reservationibus Apostolicis, quando ista sunt expressè, vel tacitè in limine foundationis exclusæ. Amplia ut num. 6. & 21. vide num. 17.
- 7 Referuntur conjecturae, ex quibus dicitur tacita exclusio reservationum Apostolicarum: Et num. 8. 9. 11. 18. 19. 20. & 22. & 25. & 34.
- 12 Decretum irritans in hoc Canone appositum, an inficiat quamcumque possessionem, & observantiam in contrarium: & num. 26. & 27.
- 13 Pontifex derogare solet juspatronatus activo, numquam verò passivo.
- 14 Reservatio est concludentiſſimè per Impetrantem probanda, aliàs iste est arcendus, si reservatio sit turbida, aut dubia: & num. 35.
- 15 Beneficia juspatronatus Laicalis non sunt Sedi Apostolica reservata.
- 23 Quod Canonicatus sit de illis fundatis à Patrono, ex quibus præsumatur?
- 24 Vacatio Beneficii in mense reservato est concludenter probanda per Impetrantem.
- 28 Permissum est Patronis in limine foundationis excludere expressè, vel tacitè reservationes.
- 29 Deficiente foundatione, recurritur ad ob-

Pars VI.

servantiam ad effectum dignoscendi qualitatem juspatronatus.

- 30 Observantia exclusiva qualitatis Ecclesiasticae in juspatronatus, ac reservationum, ex quibus resultet? Vide ibi, & num. 31. & 32.
- 33 Observantia respectu unius beneficii, quando suffragari possit pro altero?

CASUS I.

IN limine foundationis beneficii reservavit quidam Fundator juspatronatus passivum favore originarii Civitatis A, juspatronatus verò activum favore ejus Familiae, qua extincta, substituit Capitulum Cathedralis ejusdem Civitatis, volens quod ipsum semper omnino, in omni casu, & in perpetuum, toties, quoties beneficium vacare contigerit ad illud præsentaret; prout, factò loco substitutioni, semper Capitulum in successivis vacationibus præsentavit; Vacato nuper mense Januarii dicto Beneficio, Titius exterus, & nullatenus originarius Civitatis A, illud impetravit à Sede Apostolica, uti reservatum ratione Regulæ reservatoriae mensium, Canonici è contra capitulariter congregati præsentarunt ad idem beneficium Cajum originarium. Hinc quaero, an Literæ Apostolicæ sint exequendæ, vel potius sit instituendus Præsentatus à Capitulo.

- 1 Pro executione Literarum Apostolicarum prima fronte respondendum videtur; Etenim beneficium vacavit mense Januarii, qui vigore hujus Canonis est unus ex octo mensibus reservatis; & cum sit juspatronatus Ecclesiastici, utpote pertinens ad præsentationem Capituli Cathedralis comprehenditur sub reservationibus Apostolicis juxta dispositionem hujus ejusdem Canonis, & auctoritates ibi in Commentario, lato calamo relatas. Quin attendi mereatur, quod juspatronatus in hoc casu sit ex fundatione laicale, & primitus reservatum favore eorum de Familia Fundatoris, & consequenter reservationibus Apostolicis minimè obnoxium, ut dicam infra casu sequenti num. 1. Quia cum extincta Familia, fuerit in eo substitutum Capitulum, hinc propterea esto, quod juspatronatus ab initio fuerit laicale, tamen cum per extinctionem Familiae,

A a a

trans-

transitum fecerit ad Personas Ecclesiasticas, assumpsit naturam, & qualitatem Ecclesiasticam reservationibus subjectam. *Rot. decis. 83. num. 4. & seq. post Vivian. de jurepat. & decis. 383. num. 15. & decis. 432. à nu. 18. coram Priolo, & in Monasterien. Beneficii 30. Januar. 1713. S. Etenim coram R.P.D. Aldrovando.*

3 Nec obstat quod Fundator voluerit Capitulum præsentare ad beneficium, toties, quoties illud vacare contigerit; quoniam istæ clausulæ *Toties, quoties*, in reservatione juris patronatus appositæ non excludunt reservationes Apostolicas, quia intelliguntur toties, quoties vacare contigerit in mense ordinario, ut optimè advertit *Piton. discept. Eccles. 25. num. 26. & seq. Rot. in Tarraconen Beneficii 11. Aprilis 1712. S. Quibus ita, coram R.P.D. Lancetta.*

4 Minusque adversatur, quod idem Fundator prosequutus fuerit ultra, adjiciendo, quod Capitulum præsentaret in perpetuum; Dictio enim ista *in perpetuum*, impar videtur in hoc casu ad effectum excludendi reservationes, quia censetur adjuncta ad designandum, quòd Capitulum debeat esse Patronus, non temporally, sed in perpetuum hujus beneficii; unde trahi non debet ad importandam exclusionem reservationum Apostolicarum, quæ nunquam inducta censetur, quando verba habere possunt aliam diversam juridicam interpretationem, & significatum, ut in puncto, & his verbis tradit *Rota in Aprutina beneficii 19. Junii 1705. S. Absque eo, quod coram Eminentissimo Scotto.*

5 His tamen non obstantibus censeo in presentiarum, præfatum beneficium non esse subjectum reservationibus Apostolicis, & consequenter Literas Apostolicas obtentas à Titio sub narrativa, quòd illud sit ratione mensium Sedi Apostolicæ reservatum esse subreptitias, & inexecutable; & è contra Præsentatum à Capitulo esse in eo instituendum; Vera siquidem, & incontravertibilis est in abstracto propositio illa, quod beneficia juris patronatus Ecclesiastici sint reservationibus Apostolicis obnoxia; Sed in concreto suscipit limitationem, quando nimirum eadem reservationes sint expressè, vel tacitè in limine foundationis à Fun-

datore exclusæ; in hoc namque casu jus patronatus, licèt sit quoad proprietatem Ecclesiasticum; quoad verò exercitium reputatur laicale, ad effectum, nè dicatur reservationibus subjectum. *Rota apud Vivian. de jurepat. lib. 4. cap. 9. sub num. 56. & decis. 242. num. 5. par. 19. rec. & in Parmen. beneficii 28. Januarii 1701. S. Constabilita coram Eminentissimo Scotto, & in Aprutina beneficii 19. Junii 1705. S. Neque obstat ire coram eodem, & in Gerunden. Eleemosyna Paris, quoad jus nominandi super reservatis 26. Junii 1713. S. Ex triplici coram eodem Eminentissimo Scotto, & in Monasterien. Canonicatus 19. Februarii 1714. S. Verùm hæc coram R.P.D. Ansaldo, inferius impress. Quod quidem procedit, etiam si fundatio præcesserit publicationem Regulæ reservatoriæ mensium factam à Nicolao V. de anno 1447., ut testatur *Rot. decis. 121. num. 14. par. 19. rec. & in dicta Parmen. beneficii ubi supra. S. Quoniam*, quia vis non stat in voluntate Fundatoris excludendi reflexè reservationes mensium, sed in incompatibilitate fundationis cum reservatione mensium, quæ incompatibilitas, siue fundatio præcedat, siue subsequatur regulam mensium, semper illam excludit. *Rot. in Tarraconen. beneficii 11. Aprilis 1712. S. Minus obstat coram R.P.D. Lancetta.**

In casu presenti quamvis deficiat expressa exclusio reservationis, concurren tamen tacita ex conjecturis, & argumentis elicita, ut clarè resultat ex ipsa fundatione hujus beneficii, ibi enim voluit Fundator.

7 Quod beneficium semper sit conferendum ad præsentationem Capituli; dictio autem *semper* importat continuatam facultatem præsentandi in Patrono absque ulla interruptione, cum sit complexiva cujuscumque temporis, & casus, & consequenter excludit reservationes, ut ponderant *Pacion. de Locat. & conduct. cap. 14. S. 6. nu. 19. Piton. discept. Eccles. 25. nu. 15. & in terminis hujus dictionis semper; Rot. in Tarraconen. beneficii 11. Aprilis 1712. S. Exclusio coram R.P.D. Lancetta.*

8 Voluit etiam, quod jus præsentandi omnino spectet ad Capitulum; quæ dictio *omnino*, cum æquipolleat clausulæ, *in omnino casu, & in perpetuum*, per eam excluditur reservatio Apostolica, ut tradit *Prob. ad*

ad Monac. in cap. Cùm de beneficio de præben. in 6. Rot. in Parmen. beneficii 28. Januarii 1701. §. Quam quidem coram Eminentissimo Scotto.

9 Insuper concessit jus præsentandi Capitulo in omni casu, & in perpetuum, toties, quoties beneficium vacare contigerit; si enim Capitulum habere, & exercere debet jus præsentandi, in omni casu, & in perpetuum toties, quoties beneficium vacare contigerit; hoc significat, quod in omnibus vacationibus, etiam succedentibus in mensibus reservatis debeat habere jus præsentandi, ut tradit à Spiritu Sancto consult. 30. nu. 14. & seqq. Rot. de-

10 cif. 476. nu. 11. par. 19. tom. 2. Nullatenus attento, quod superius in contrarium assererebatur §. Minusq. nimirum, quod dictio in perpetuum designet, quod Capitulum debeat esse Patronus non temporaliter, sed in perpetuum, non verò quod sit apta excludere reservationes Apostolicas; quia hoc est verum, quando eadem dictio legitur apposta circa pertinentiam juris patronatus, secus quando, prout in præsentiarum legitur adjecta circa modum præsentandi, ut respondet Rot. in Tarraconen. beneficii §. Deciso cor. R. P. D. Lancetta.

11 His accedit subsequuta observantia tum affirmativa, ex eo, quia semper in mense reservato fuit beneficium collatum ad præsentationem Capituli, tum negativa eo, quia nunquam fuit provisum à Sede Apostolica, tanquam reservatum ratione mensium; ex qua observantia rectè defumitur interpretatio, quod ex lege foundationis locum non possit habere reservatio, etiam si agatur de jure patronatus Ecclesiastico Rot. in dicta Tarraconen. beneficii 11. Aprilis 1712. §. Caterum coram R. P. D. Lancetta, & in Gerunden. elemosynæ panis quoad jus nominandi super reservatis 26. Junii 1713. §. Et demum coram Eminentissimo Scotto.

12 Absque eo, quod quicquam officiat Decretum irritans, in hoc Canone appositum, per quod derogatur cuicumque possessioni, quamvis immemorabili. Gonzal. hic gloss. 35. num. 21. Rot. in Astoricens. beneficii 21. Januarii 1715. §. Nec magis coram R. P. D. Cerro. Quia illud inficere valet possessionem, & observantiam, quando absque ulla hæsitacione locum sibi

Pars VI.

vindicat idem Canon; secus quando extot; tantisque conjecturis ille est incompatibilis cum Lege foundationis, ut huic objecto respondendo tuetur Rot. in Compostellana beneficii 15. Martii 1717. §. Minime coram R. P. D. Althann inferius legent.

Fortius supradictæ Literæ Apostolicæ sunt in hoc casu inæquibiles, quia Titius impetravit beneficium non solum uti reservatum vigore hujus Canonis, verum etiam sub falsa expressione, quod nullus aderat qualificatus, qui ad hujusmodi beneficium aspiraret, quando aderat Cajus originarius Civitatis A, vocatus à Fundatore, & præsentatus à Capitulo, quod reddit gratiam subreptitiam, & inæquibilem, etiam si ageretur de beneficio 13 reservato, cùm Summus Pontifex tollat quidem jus patronatus activum quoad præsentationem Patronorum, nunquam verò passivum favore Personarum de certo genere in fundacione vocatarum, quarum juri quæsito ex fundacione, derogare voluisse præsumitur, dummodo vocatus à Fundatore compareat in tempore, & re integra, seu ante provisionem. Ros. de execut. Liter. cap. 5. num. 177. Rot. coram Bich. decis. 189. num. 17. & seq. & decis. 66. num. 5. cor. Carill. & in Vicen. beneficii 17. Februarii 1713. §. Preterea cum seqq. cor. R. P. D. Aldrovando, & 19. Junii 1716. §. Ex quibus coram R. P. D. Rovault de Gamaches.

R. P. D. ANSALDO

Monasterien. Canonicatus.

Luna 19. Februarii 1714.

Canonicatum in Insigni Collegiata S. Bonifacii Oppidi Freckenhorstensis, quem ultimo loco vacantem Abbatissa Caput Cleri ex utroque sexu compositi in vim facultatis sibi, & aliis pro tempore in tali munere existentibus à Fundatoribus elargitæ contulerat Josepho Ceisberg, postmodum Jo. Antonius Theodorus existimans fore Sanctæ Sedi reservatum; eo quia vacasset in mense Septembris juxta notissima Germaniæ concordata Papæ reservato, impetrare ab eodem Sanctissimo non dubitavit, expedi-

A a a 2

pedi-

peditisque Literis Apostolicis, cum frustra pro illarum executione apud eandem Abbatissam instetisset, satius duxit eundem Josephum Oppositorem, & in actuali beneficii possessione existentem in Jus vocare, ad quem effectum obtenta à Sanctissimo commissione mihi directa, consuetum Dominis meis proposui Dubium = *An nempe Litera Apostolica sint exequenda, quod fuit negativè resolutum.*

- 14 Omissa enim inspectione, An Litera justificata dici possent circa Clericatum, & idoneitatem Provisi, ac valorem in iisdem expressum, principalius sanè Gratia Apostolica fundamentum consistens in reservatione Papæ narrata, nullatenus visum fuit Dominis per impetransem justificatum, prout contra anteriorem Provisum, & iusto titulo in possessione existentem concludentissimè probandum esse docent *Garz. de Benef. par. 6 cap. 3. nu. 10. & seqq. Modern. Roman. discept. Eccles. 12. num. 3. & discep. 17. nu. 63. & in Parmen. beneficii 28. Januarii 1701. coram R.P.D. meo Scotto Alma Urbis Governatore impress. apud eundem Modern. Roman. discept. 25. num. 40.* Itaut si quæ reservationis dubietas, aut turbiditas animum Judicis involveret, arcendus foret impetrans, & absolvendus possessor juxta firmata per *Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 45. num. 42. Rot. decis. 472. num. 6. par. 19. tom. 2. rec. & in Parmen. Beneficii 28. Januarii 1701. S. Cum enim cor. eod. R.P.D. meo Scotto Alma Urbis Governatore, & in Cremonen. Beneficii 3. Decembris 1706. S. Præmissis enim coram R. P. D. meo Lancetta.*

Quod autem de reservatione non doceretur; Nec doceri posset per Impetransem palàm Dominis emicuit ex ipsa fundatione hujusmodi Canoniatuum utriusque sexus peracta usque de anno 851. per Laicos, nempe per *Everardum, & Gevam* conjuges cum bonis laicalibus, ac cum reservatione ad eorum favorem juris nominandi Canonicos, & Canonissas, quousque ipsi Fundatores in humanis existerent, iis verò è vivis ereptis præceperant, quòd eademmet facultas, & idem jus ad Abbatissas pro tempore devolve-

15 retur: Posita autem hujusmodi laicalitate tam respectu Fundatorum, quàm bo-

norum, ex quibus beneficia dotata extiterant cum consecutiva laicalis juspatronatus reservatione, planum emergit nullas intrare reservationes Apostolicas, ut millies declaravit *Rota*, & signanter in *decis. 589. num. 2. coram Pamphil. in recent. decis. 242. num. 13. par. 19. & in Cremonen. beneficii 14. Maji 1706. S. Absque eo, quod coram Reverendissimo Kaunitz, in Parmen. beneficii 16. Januarii 1702. S. Altera cor. Me, & in Vicen. beneficii 17. Februarii 1713. S. E converso cor. R.P.D. Aldrovando.*

- 16 Admittebatur per Scribentes pro Jo. Antonio Theodoro qualitas hæc laicalis de tempore fundationis horum Canoniatuum, illiusque perduratio usque ad obitum Fundatorum ad effectum etiam impediendæ reservationis; At postquam iis defectis, juspatronatus translatus fuerat in Abbatissas intuitu non certæ illarum personæ, quæ Fundatoribus incognitæ erant; sed qualitatis Religiosæ, eo quod Ecclesiastico servitio addictæ Monialium Cœtui præessent, cum hoc casu Fundatores viderentur respexisse ad Monasterium ipsum, seu Ecclesiasticam Dignitatem, non verò ad particularem Abbatissæ personam, prætendebant idcirco iidem Scribentes, quod tale juspatronatus effectum illico fuerit Ecclesiasticum, & uti tale reservationibus Apostolicis subiectum, ut discussio formiter articulo dicebatur firmatum per *Rotam in Monasterien. Vicaria 12. Maji 1706. S. Eo autem fortius cum seq. & 18. Maji 1707. S. Præsertim coram Omana;* Non attendita laicalitate Patronæ præsentare debentis, quia ubi Locus Pius, & Ecclesiasticus principaliter extitit per Fundatorem consideratus, itaut ejus intuitu juspatronatus relictum fuerit, tunc qualitas laicalis inhærens personæ, quæ tali Loco præficitur, & cui tanquam Capiti, ac Ministro illius Pii, & Ecclesiastici Loci jus præsentandi relictum fuit, alterare nequit Ecclesiasticam juspatronatus naturam, ipsi beneficio impressam, statim ac tale jus ipsi Ecclesiastico Cœtui, seu Loco relictum est, ut distinguendo firmat *Rot. in decis. 661. num. 5. versic. Etenim est distinguendum par. 19. recent., & in proposito juspatronatus relictum Operariis Ecclesiæ meris Laicis, quod nihilominus Ecclesiasticum*

ficum censendum fit, & cadat sub reservatione, habetur in illa *Barchionen. beneficii* 12. Junii 1688. §. *Agitur, usque ad fin. coram Cardinali Matthæo*, ac contra Capitaneos Poloniae Administratores bonorum Ecclesiæ, et si simpliciter Laicos respondit eadem *Rot. in illa Cracovien. Cantoria* 25. Januarii 1700. §. *Verum coram R.P.D. Lancetta*, & 11. Maji 1701. §. *Tum quia*, & 6. Junii ejusdem anni §. *Respectu coram clar. mem. Cardinali Caprara*.

17 Verum hæc, & similes Theoricæ, quas modernioribus hisce temporibus amplecti cœpit *Rota*, adaptabiles visæ sunt *Domini* in suis tantum casibus, in quibus juspatronatus transferatur in personas Ecclesiasticas, uti Ecclesiasticas, vel in Sæculares, contemplatione tamen Loci Ecclesiastici, itaut foundationum Litera à Pontificiis reservationibus abhorrent non videatur; Secus verò dicendum existimarunt in Themate, quo Fundatores Laici eandem qualitatem laicalem semel beneficio impressam, & cujuscumque reservationis, ac impedimenti exclusivam, & ipsis viventibus ad actum redactam perdurare voluerint etiam in eorum Successoribus, quamvis Ecclesiasticis, vel alicui Pio, ac Ecclesiastico Loco præpositis, itaut juspatronatus eandem penitus laicalem naturam, & qualitatem retinere velint, perindè ac si ipsimet Fundatores Laici præsentare deberent; Posita enim hujusmodi Fundatorum voluntate excludendi in perpetuum similes reservationes, quàm sufficere etiam tacitam desumptam ex conjecturis, & argumentis voluit *Rota in decis. 476. nu. 1. par. 19. recent. ac in Parmen. beneficii* 28. Januarii 1701. §. *finali coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*, & 16. Januarii 1702. §. *At quando coram Me*, & 27. Junii 1703. §. *Quoniam coram Reverendissimo Domino Molines Decano*, & in *Tarraconen. beneficii* 11. Aprilis 1712. §. *Exclusio coram R.P.D. meo Lancetta*; Nil amplius referebat, quod persona ad juspatronatus invitata foret Ecclesiastica, vel Sæcularis, vel proprio intuitu, aut potius Loci Ecclesiastici contemplatione in tali præsentandi munere substituta; Quoniam utroque casu Fundatorum voluntatem hujusmodi reservationem exclusivam servandam esse

monent *Corrad. in prax. benef. lib. 4. cap. 2. sub nu. 40. Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 10. num. 4. Cardinalis de Luca de jurepatronat. discurs. 59. num. 16. cum aliis in decis. 157. nu. 5. & seqq. par. 7. recent. Gloss. in cap. 2. versio Collatio de Præbend. in sexto, Garz. de benef. par. 5. Dunozett. jun. decis. 769. num. 7. Rota in prædicta Vicen. beneficii* 30. Junii 1713. §. *Sicuti cor. R. P. D. meo Aldrovando*, & in *Monasterien. beneficii* 30. Junii 1713. §. *Minimè cor. eodem*.

18 Quod autem memorati Fundatores voluerint eorum beneficia à quibuscumque reservationibus exempta, itaut liberæ præsentationi, & collationi hujusmodi beneficiorum nullum impedimentum ullo unquam tempore, vel ipsis Fundatoribus, vel eorum successoribus afferri posset, clarè elici existimarunt *Domini* ex ipsis foundationis verbis, ibi = *Volumus, ut si quis, & filiis nostris Sacerdotibus, Diaconibus, aut filiarum &c. obierit alium, vel aliam in eorum locum substituendi, & nominandi facultas non impedita penès nos permaneat; postquam autem fors beata, & extrema nos corpore mortalitatis solverit; præcipimus, & decernimus, ut Theabilda devota Dei Famula, aut illius in perpetuum Successores à Sororibus eligenda, quoties Sacerdotium, vel Diaconia, aut Locus in Congregatione filiarum vacaverit &c. de illo liberè, & omnimodè disponat sine ullius impedimento potestatis Sæcularis, aut Clericalis interventu ordinent, & provideant eodem modo, qualitate, & statu in memoriam nostri, uti Nos, si in vivis essemus, ordinarem, disponeremus, & potestate per præsentis foundationis, & dotationis Tabulas acquisita faceremus*; Ex quibus negari nequit, quod Fundatores eandem penitus facultatem, quam sibi absolutè reservaverant, quæque nequibat per reservationes impediri, transtulerint in Abbatissam, alias implicaret potestas Abbatissæ providendi eodem modo, qualitate, Statu, quo poterant ipsi Laici Fundatores, & restrictio facultatis præsentandi ad paucos menses Sanctæ Sedi non reservatos; Unde manifestè patet, quod prædicti Fundatores noluerunt, quod alteraretur qualitas, & natura laicalis juspatronatus per mutationem personæ Ecclesiasticam figuram gerentis, sed in eodem Laicali statu quocumque futuro

futuro tempore perduraret: Nihilo prorsus immutato, quod posse præcipi per Fundatores supra fuit comprobatum, quibus addi possunt Ricciull. lucubrat. Eccles. lib. 4. cap. 13. num. 2. Cardinalis de Luc. de jurepatr. disc. 7. num. 8. Modern. Roman. discept. Eccles. 25. nu. 21. cum concordan. in dicta Parmen. beneficii 16. Januarii 1702. §. quando cor. Me.

19 Eandem reservationum exclusionem non minus clarè, & evidenter patefaciunt verba illa adjecta facultati Abbatissæ nominandi, & substituendi Canonicos quoties vacatio contigerit, nimirum liberè, & omnimodè sine ullius impedimento potestatis Sæcularis, aut Clericalis; hæc enim omnem penitus excludunt reservationem tanquam incompatibilem cum omnimoda libertate à Fundatoribus per ea verba concessa, prout de verbo liberè quod sit exclusivum reservationum tradit Gonzal. ad Reg. 8. gloss. 53. num. 25. ibi = Vigesimoquarto liberè, idest sine aliquo reservationis obstaculo, ubi adducit Text. in cap. Si Apostolica 35. de Præbend. in 6. & verbum omnimodè, quod æquivalet verbis omni casu ad tradita per Reboff. in l. pecunia 178. vers. postremò ff. de verb. significat. Fusar. cons. 52. num. 40. & 41. & Barbosa. dict. 239. num. 1. importatque plenariam dispositionem ad favorem Abbatissæ cum alterius cujuscumque exclusionem, nimirum contra proprii sensus naturam restringeretur; Si in omni penitus casu provisiones non fierent per Abbatissam, sed in majori anni parte forent S. Sedi reservatæ, ut patet ad sensum.

20 Omnem verò difficultatis umbram fugare visa sunt cætera verba superaddita omnimodæ facultati Abbatissæ providendi beneficia prædicta ibi = Sinè ullius impedimento potestatis Sæcularis, aut Clericalis, quæ utpotè indefinita pandunt deliberatam Fundatorum intentionem, quod nemo in hujusmodi beneficiorum provisione se ingereret, sed absolutè unicè, ac perpetuò ad Abbatissam spectaret, excludendo quemlibet Superiorem etiam Ecclesiasticum indefinitè, & sic etiam Summum Pontificem, à qua Superioris cujuscumque exclusionem resultare etiam reservationum Apostolicarum exclusionem firmavit Rot. in decis. 769. num. 4. cor. Duno. jun. cor. Pamphil. decis. 589. num. 2.

cor. Seraphin. decis. 1263. per tot. & in rec. decis. 242. num. 13. par. 19. & in Parmen. beneficii apud Piton. disc. Eccles. 25. nu. 41. & in Vicen. beneficii 17. Februarii 1713. §. E converso cor. R. P. D. meo Aldrovando; Animadvertendo præcipuè, quod dicta verba non ipsi jurispatronatus reservationi, sed collationi, & provisioni eorundem beneficiorum reperiuntur adjecta; Unde magis, magisque resultabat enixa Fundatorum voluntas, quod perpetuò, & absque ulla penitus interruptione, remotoque quolibet Superiorum obstaculo, provisiones omnes, quæ contingere valerent, semper per Abbatissam unicè explerentur; Ideoque data tam literali laicalitatis præservatione, & constanti Fundatorum intentione, quod ad solam Abbatissam spectaret provisio, exclusa quacumque reservatione, corruebat per consequens omne literarum Apostolicarum fundamentum, quod soli reservationi nitetur; Ideoque tanquam in parte magis essentiali non justificatæ minimè executioni demandari promerebantur, ut quotidie practicari videmus, & signanter in Cremonen. beneficii 14. Maji 1706. §. Absque eo quod cor. Reverendissimo Kautitz Tarraconen. beneficii 11. Aprilis 1712. §. Constat coram R. P. D. meo Lancetta in Monasterien. beneficii 30. Januarii 1713. §. Minimè coram R. P. D. Aldrovando, & in Vicen. beneficii 17. Februarii ejusdem anni §. Ex quibus, coram eodem.

21 Non attenda replicatione per Scribentes pro Jo. Antonio Theodoro allata, quod cum nimirum fundatio horum Canoniatuum initium desumat ab anno 850. quo Regulæ Cancellariæ, seu reservationes adhuc non erant adinventæ, nequiverint propterea Fundatores in animo habere hujusmodi reservationum exclusionem, quas providere non poterant, cum voluntas ad incognita non feratur; Quoniam Domini non desumebant exclusionem reservationum simpliciter ab animo Fundatorum, sed ab incompatibilitate dispositionis eorundem cum prædictis reservationibus, itaut prædicta incompatibilis lex, si præcesserit reservationes mensium, siue fuerit subsecuta semper eorundem reservationum exclusionem operetur, ut plenè huic objecto satisfacit Rota in sæpe allegata Parmen. beneficii 28. Ja-

18. Januarii 1701. §. Quibus tamen coram R.P.D. meo Scotto Alma Urbis Governatore, & 16. Januarii 1702. §. Applicando, & §. Utique coram Me, in Gerunden. beneficii 12. Januarii 1702. §. Responsum cor. Reverendissimo Molines Decano, & in Tarraconen. beneficii 11. Aprilis 1712. §. Minus obstat cor. R.P.D. meo Lancetta.

22 Prædictam autem Apostolicarum reservationum exclusionem, quam clarus, & literalis foundationis tenor operari Dominis videbatur indubitabilem subinde efficit continuata tot sæculorum usque in præsens observantia, qua hujusmodi Canonicatus, & Beneficia semper collata extiterunt ab Abbatisa, absque eo quod ullo unquam tempore, aut ulla vacationum occasione Dataria in illis manum apposerit, aut aliàs in eorum provisione se ingesserit, & tamen nemo non videt inverisimilitudinem, quod in tam longo tot annorum, & seculorum decursu aliqua non evenerint in reservatis mensibus vacationes, pro quibus sanè non defuissent stantes ad ostium impetrantes, nisi nimium evidens, & clarum Abbatisæ jus, & jure fulcita consuetudo eos retraxisset, de qua usque ad hæc tempora non interrupta observantia, ac continuata omni tempore provisionum serie factarum per Abbatisas uti Patronas Laicas ad exclusionem tam reservationum Apostolicarum, quam Concordatorum Germaniæ ex certa scientia testatus est usque de anno 1693. ipsemet Episcopus Monasterien. Summario Josephi num. 2. cui consonat altera relatio Vicarii Generalis ejusdem Episcopi edita de anno 1692. quibus attestationibus uti editis à Personis Excellsa Dignitate fulgentibus, & contra proprium commodum deponentibus, quanta fides habenda sit, monent ad Text. in cap. Nobilissimis 97. distinct. Roman. in cons. 59. num. 6. Cardin. de Luc. de Emphyt. disc. 63. à nu. 3. & plenius in tract. de Judic. disc. 30. num. 3. Rot. decis. 656. num. 9. par. 2. recent. & decis. 1784. nu. 53. coram Coccin. decis. 714. num. 16. cor. Merlin & decis. 316. num. 4. coram Bieb. Hujusmodi autem observantiæ in linea interpretativa voluntatis Fundatorum pro exclusione Apostolicarum reservationum maximè deferendum esse plenè docet Rot. in memorata Tarraconen. beneficii 11. Apri-

lis 1712. §. Caterùm cor. R.P.D. meo Lancetta, & in Gerunden. elemosyna panis, quoad jus nominandi super reservatis 26. Junii 1713. §. Demum cor. R.P.D. meo Scotto Alma Urbis Governatore.

Absque eo quod pro hujusmodi observantiæ interruptione mereretur adduci casus in illa Monasterien. Vicaria 2. Julii 1706. cor. R. P. D. meo Scotto Alma Urbis Governatore; Quoniam, ut animadvertent Dominis, in eo casu agebatur de Vicaria à diversa foundatione procedente, quæ nil commune habet cum Canonicatibus erectis ab Everardo, & Geva, de quibus hodie est sermo, ac propterea in allegabile erat tale exemplum, seu decisio illa in causa penitus dissimili emanata, cum à diversis, & disparatis fieri non possit illatio ex vulgatis.

23 Certam autem omnino videntes imperatoris defensores qualitatem laicalem exclusivam reservationum mensium nedum in ipsis Fundatoribus, sed in Abbatisis substitutis; Eamque plurium sæculorum observantia tam negativa, quam affirmativa fulcitam, inficiari, hinc cœperunt, quod hodiernus Canonicatus sit de illis fundatis ab Everardo, & Geva, sed ista negatio gratis undique emissa, nullum impetranti favorabilem peperit effectum; Siquidem cum piissimi Fundatores integrum hoc Collegium Canonicorum utriusque sexus erexerint de anno 851. ut memorati Episcopus, & Vicarius Generalis Monasterienses diversis vicibus, ac temporibus testati sunt, & super quibus attestationibus R.P.D. meus Aldrovandus uti Judex Commissarius in consimili casu favore provisi ab Abbatisa de anno 1705. pronuntiaverat; Cumque pluralitas foundationum non præsumatur, nec alterius foundationis in hac Ecclesia detur fumus, præsumptio stat, quod hujusmodi Canonicatus semper liberè per Abbatisam collatus sit de illis in primordiali foundatione Everardi, & Gevæ erectis, itaut contrarium asserenti incumbat onus cum exhibitione diversæ, & novæ foundationis ejus assumptum justificandi, ut animadvertit Rota in Compostellana Parochialis de Pardensa 22. Junii 1710. §. Primogeniali cor. R.P.D. meo Falconerio, & in eadem 22. Junii 1711. §. Atque ex his coram Me.

Atque

24 Atque huic posito, quod hujusmodi beneficia non cadant sub mensium reservationibus, ut supra fuit comprobatum, Domini superfluum existimarunt inquisitionem, num ultimus provifus obierit in Mense Septembris reservato, nec nē; Et tamen cū onus concludentiffimē provifandi talem obitum, existente alio provifio ab Ordinario in beneficii possessione spectaret ad impetrandem tamquam primarium suæ gratiæ fundamentum ex firmatis per *Rot. coram Ubald. in decis. 300. num. 2. & decis. 14. num. 5. coram Duran. ac in dicta Parmen. beneficii 28. Januarii 1701. coram R. P. D. meo Scotto Alma Urbis Governatore*, adhuc suæ obligationi non satisfacisse impetrandem nonnulli ex Dominis existimabant, cū dictus impetrans non exhiberet probationes univocas, & concludentes vacationem in mense reservato, prout facere debuisset juxta notata per *Lotter. de re benefic. lib. 2. quæst. 45. num. 42. Rot. decis. 472. num. 6. par. 19. tom. 2. recent.* cū abundè relatis in *Vicen. beneficii 17. Februarii 1713. S. Ex quibus coram R. P. D. Aldrovando*, præsertim quod è contra Josepho provifio ab Abbatisfa ordinaria Collatrice favebat præsumptio pro vacatione in mense ordinario uti naturali juxta doctrinam *Gonzal. ad Regul. 8. Gloss. 11. nu. 43.*
Et ita &c. Utraque &c.

R. P. D. ALTHANN

Compostellana Beneficii.

Luna 15. Martii 1717.

Ditura sua quasi possessione freti emphyteutæ, seu possessores pro tempore nonnullorum bonorum in Vico de Bean sitorum alias jure directi domini spectantium ad Prioratum Portus Marini Sacræ, & Inclytæ Religionis S. Joannis Hierosolymitani vigore concessionis in emphyteusim ad vitam trium Serenissimorum Regum Hispaniarum per eos juxta solitum reportatæ ab hujusce Prioratus, seu Commendæ tunc Præceptore, præsentandi nimirum in qualibet vacatione tam ad Ecclesiam Parochialem ejusdem loci de Bean, quàm ad simplex beneficium in ipsamet Ecclesia existens

ratione annexionis, quam utrumque habere reperiebatur iisdem bonis emphyteuticis, licet ipsi anno 1708. præsentassent ad prædictum simplex beneficium illo tempore vacatum per obitum Bernardi Gil ad eorum præsentationem similiter instituti Ferdinandum Pedreira, & is etiam institutionem una cū illius possessionem assecutus fuerit; attamen pervento post aliquot annos eodem beneficio in Joannem Antonium Salazar ex permutatione inter ipsum, & præfatum Ferdinandum solemniter inita, illius possessio alioquin pacificè obtenta, adeo exagitata remansit à Benedicto Carvajales, ut iste confusus Pontificia collatione per eum usque ab anno 1709. reportata de ipsomet Beneficio veluti vacato per mortem prædicti Bernardi in mense Octobris Sedi Apostolica reservato executionem illam Literarum Apostolicarum, quam in Partibus obtinere nequivit, in nostro Sacro Tribunali prosperè consecutus fuit contumaciam reportando decisionem editam sub die 29. Aprilis anni proximè præteriti coram Reverendissimo D. meo Anfaldo Decano una cum favorabili sententia in illius sequelam per eundem promulgata, sed commissæ mihi in gradu appellationis à supradicto Joanne Antonio Salazar interpositæ ulteriori causæ discussione, eoque etiam jura sua deducente consultis hodie Dominis meis sub congruo dubio = *An sit procedendum ad legitimam* = ipsi negativè respondere non hæsitant.

25 Emergebat namque hujusmodi resolutionis ratio ex illa non minùs æqua, quàm prævalida juris dispositione, juxta quam cū præfinitum extet tunc Apostolicas Literas esse exequendas, quoties illæ veritate nituntur, quemadmodum monet Alexander III. in *cap. 2. de rescriptis*. Executioni utique demandari nullo modo poterant literæ, de quibus agitur, ex quo apertè demonstrabatur nequaquam sufficere præcipuum illud Apostolicæ Gratæ fundamentum Ecclesiastica nempe innixum qualitate ejusdem juris patronatus per Benedictum Summo Pontifici exposita, & qua mediante tale beneficium uti Apostolicis reservationibus obnoxium unicè assecutus fuit, eo ipso, quod pro illius qualitate laicali, ac Apostolica-

stolicarum reservationum exclusionem militabat ultimus status anni 1680. ex institutione prædicti Bernardi Gil efformatus, & à sententia quoque Ordinarii tunc comprobata unà cum literalis expressione, quod illud esset de præsentatione laica, quodque etiam possessores eorundem bonorum extarent in quasi possessione præsentandi *tutte le volte, che succede vacare*, juxta formam expressam in præcedenti statu anni 1670. ubi eadem quasi possessio præsentandi in mensibus reservatis per aliam sententiam Ordinarii similiter canonizata apparet, *ut in Summ. Joannis Antonii num. 6. & 7.* In his enim terminis haud dubium esse valet, quod in hujusmodi mero judicio possessorio, quale dicitur illud super executione Literarum Apostolicarum, ut aliàs censuit *Rot. in decis. 115. num. 19. coram Priolo, in Mediolanen. Prioratus 14. Februarii 1701. §. Cum enim coram Eminentissimo Scotto, & 5 Maji 1702. §. Ratio resolutionis coram Eminentissimo Priolo, in Pennen. Beneficii super executione Literarum Apostolicarum 17. Martii 1710. §. Ex hoc autem coram R. P. D. Aldrovando, & in Bononien. Beneficiorum de Castello super executione Literarum Apostolicarum 12. Decembris 1712. §. De Justificatione cum seqq. coram R. P. D. meo Crispo, opus non sit pro sustinenda collatione Ordinarii de consensu Patronorum facta adversus provisum Apostolicum pergere ad discussionem petitorii, sed tantummodò attendi debet quasi possessio, ac ultimus status ad effectum excludendi assertam reservationem juxta celebre *Calderin. conf. 28. de præbend. vers. & status præsens communiter receptum*, ut tradunt *Lotter. de re benefic. lib. 1. quæst. 34. Simon. de reservat. qu. 70. Rot. coram Gregor. decis. 77. num. 9. & 12. coram Penia decis. 823. num. 18. coram Arguelli. decis. 110. num. 28. coram Reverendissimo meo Anfaldo, decis. 9. num. 33. in recent. decis. 154. num. 3. par. 1. decis. 472. num. 67. par. 19. tom. 2. & in Placentina. jurispatronatus 20. Junii 1701. §. Urget, & §. final. coram Eminentissimo de la Tremoille.**

26 Minimè urgente responsione, quod idem ultimus status refragari nequeat, ubi prout hic intrat reservatio Apostolica vigore *regul. 8. bodie 9. Cancell., eo Pars VI.*

quia agatur de jurepatronatus, quod clarè ostenditur esse Ecclesiasticum, utpote annexum bonis jure directi domini pertinentibus ad Prioratum, seu Commendam Portus Marini Hierosolymitanæ Religionis, licèt illorum utilis dominium attineat ad Laicos, ut dixit *Rot. decis. 298. num. 9. & decis. 339. nu. 23. par. 9. recent.* Quoniam objectio isthæc verè procederet quoties adversus prædictum ultimum statum præsentata qualitas Ecclesiastica controversi beneficii, ejusque reservatio detegeretur ita perspicua, ut posita non esset in discrimen, vel erueretur, seu probata extaret ex illo triplici probationum genere deducto ex re judicata, seu publico foundationis Instrumento, vel ex Partis confessione, prout communiter tradunt Doctores, & omnium antesignanus *Panormit. in cap. Consultationibus nu. 9. versic. Quod ego intelligerem de jurepatr. & Rot. in dicta Bononien. beneficiorum de Castello 12. Decembris 1712. §. Absque eo quod coram R. P. D. meo Crispo, in Firmana beneficiorum 11. Januarii 1715. §. Neque dicatur coram R. P. D. meo Lancetta, & in Casertana benefic. 15. Junii 1716. §. Ceterum coram Me, cum eo casu talis reservatio non solum diceretur de per se clara, uti promanans ex incontrovertibili illius qualitate Ecclesiastica, sed etiam locum sibi vindicare valeret in everfionem ejusdem ultimi status, ac etiam cujuscumque contrariæ observantiæ, seu præscriptionis quatenus adesset ex Decreto irritanti in eadem regula mensium reservatoria adjecto, aliisque rationibus adductis per *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 67. num. 39. & seqq. & Rot. in Cracovien. Cantoria 11. Martii 1701. §. Hinc non obstante coram clar. mem. Card. Caprara in oppositum allegat. & juxta distinctionem, de qua eadem *Rot. in Augustana summa Custodia super secundis literis 21. Junii 1715. §. Non subsistente coram R. P. D. meo Falconerio.***

27 Secus verò dijudicandum est, quando prout in præsentata Ecclesiastica qualitas sæpediti jurispatronatus, illiusque reservatio non convincitur ex supradictis validis probationibus, sed desumi contenditur ex mera dumtaxat juris præsumptione unicè proveniente ab annexione, quam illud habet bonis de directo do-

- minio prædicti Prioratus Portus Marini. Nam hac in hypothefi hujusmodi assumptum ex sola præfumptione emergens, uti in jure fallax, & æquivocum ob possibilitatem in contrarium, quod tale juspatronatus licet annexum prædictis bonis possessis per Ecclesiam adhuc sit laicale, & sic non subjectum reservationibus Apostolicis, plenam constituere nequit probationem ejusdem reservationis ad effectum, ut in hoc possessorio judicio attendendus non sit ultimus status ita legitime efformatus, & ratio est evidens,
- 28 quia cum istæ Commendæ in ordinibus militaribus, ut plurimum proveniant ex fundatione particularium, & laicorum assignantium propria bona patrimonialia in dorem Commendæ, reservato juspatronatus sub legibus sibi benevisis, non repugnat equidem potuisse ipsos in illius fundatione, tam expressè, quàm tacitè, & virtualiter excludere reservationes Apostolicas, apponendo legem, quod quocumque tempore vacaret Beneficium, semper illius collatio fieret ad præsentationem possessoris Commendæ, ejusque bonorum, prout eis permissum esse sæpius respondere non hæstavit *Rota*, & signanter in *decis.* 274. num. 17. & in *Parmen. beneficii* 28. *Januarii* 1701. §. *Constituta cum seqq. cor. Eminentiss. Scotto*, & 16. *Januarii* 1702. §. *Evidentiùs cor. Reverendissimo D. meo Ansaldo Decano*, & 27. *Junii* 1703. *per totam coram Reverendissimo Molines, in Gerunden. beneficii* 12. *Junii* 1702. §. *Responsum coram eodem, in Tarraconen. beneficii* 17. *Aprilis* 1712. §. *Constitit cum seqq. cor. R.P.D. meo Lancetta, in Gerunden. elemosyna panis quoad jus nominandi super reservatis* 26. *Junii* 1713. §. *Ex triplici cum seqq. cor. Eminentissimo Scotto*, & in *Monasterien. Canonicatus* 19. *Februarii* 1714. §. *Quod autem coram Reverendissimo Domino meo Ansaldo Decano*.
- 29 Idque eo certius evadebat in hac facti specie ex animadversione illa, quod tam etsi res perpendenda foret in judicio petitorio, adhuc eadem literæ Apostolicæ nequaquam exequendæ essent, quia si ob deficientiam fundationis, illiusque plenæ probationis, ut supra dictum est, dari minime valet certa Sedes qualitati ejusdem beneficii, nullam aliam utique tutiorem

viam superesse ostenditur quàm illam revertendi ad observantiam veluti in locum Instrumenti fundationis succedentem, ut ex ea dignosci queat qualitas præfati juspatronatus, cum talis præsumatur fundationis lex, qualem subsecuta, ac diuturna observantia demonstravit, ut in puncto respondit *Rot. coram Penia decis.* 691. num. 7. in *Florentina Canonicatus* 8. *Maji* 1705. §. *Etenim*, & 12. *Martii* 1706. §. *Et quamvis cor R.P.D. meo Lancetta, in Majoricen. benef.* 9. *Martii* 1711. §. *finali coram bon. mem. Cafarello, & Salernitana alimentorum* 20. *Junii* 1712. §. *Neque adversari coram Eminentissimo Scotto*, & generaliter tradunt *Card. de Luc. de jurepatr. disc.* 60. num. 9. *Tondut. quest. benef. par. 3. cap. 157. num. 42. Modern. Roman. disc.* 28. sub nu. 5. & *disc.* 53. num. 43. egregiè *Modern. Asculan. decis. Florent.* 45. num. 10. & *Rot. coram Prio. decis.* 40. nu. 4. in *Firmana juspatronatus* 21. *Aprilis* 1704. *coram bon. mem. Muto impress. penès eundem Modern. Asculan. decis. Florent.* 45. §. 1. nu. 4. *aliaque relat. in dicta Casertana beneficii* 15. *Junii* 1716. §. *Adeout coram Me*.

- 30 Porro hæc undique militare videbatur adversus illius Ecclesiasticam qualitatem, assertamque reservationem, constabat enim plures extare status eandem longævam observantiam convincentes, & revera ordine inverso procedendo ultra prædictum ultimum statum pro qualitate laicali à sententia Ordinarii in contradictorio Judicio canonizatum, & præcedentem statum anni 1670. in quo emanavit alia Ordinarii sententia pariter confirmans eandem laicalem qualitatem, ac institutionem, decernens præsentato per Patronos non obstante vacatione beneficii in mense Januarii Sedi Apostolicæ reservato jam supra recensitum in §. *Emergebat*. Nedum valde qualificatus pro ea comprobanda existeret ille status anni 1659., in quo vacato tali beneficio demense Aprilis similiter reservato, licet in prima instantia Ordinarius Compostellanus pronuntiasset per sententiam hoc idem beneficium esse Ecclesiasticum, ac Sedi Apostolicæ reservatum; Attamen in gradu appellationis formiter examinatis pluribus Testibus, Nunciatura Apostolica, seu ejus Delegatus anno 1663. eandem

dem Ordinarii sententiam revocavit, expressè declarando hujusmodi beneficium non esse Ecclesiasticum, neque obnoxium reservationibus Apostolicis, ac insuper manutentionem concedendo iisdem possessoribus bonorum, uti in quasi possessione præsentandi existentibus *tutte le volte che è successo vacare in tutti i tempi, e mesi dell' anno &c.* cum talis sententia uti prævio formali vestium examine emanata in hac expressa quæstione, ejusdemque beneficii statu, & effectum sortita, atque etiam in judicatum transacta, neque in possessorio, minusque in petitorio impugnari queat, nisi obtenta commissione restitutionis in integrum, ut monet *Card. de Luca de jurepatr. disc. 22. nu. 7. Rota coram Zarat. decis. 2. num. 9. & 11. & 16. in Compostellana Parochialis 8. Junii 1696. §. Justificatio autem coram Reverendissimo Molines, & 28. Nomembris ejusdem anni §. Quod autem coram Eminentissimo Priolo, in Pennen. beneficii super pertinentia 17. Martii 1710. §. Sed hic non sibi cum seqq. coram R. P. D. Aldrovanda aliisque congestis in dicta Casertana beneficii 15. Junii 1716. §. Eoque firmius coram Me.*

- 31 Verum etiam gemini superaccendebant anteriores status annorum scilicet 1649., & 1617., ubi itidem pronunciatum apparet beneficium esse de præsentatione laica, & Patronos existere in quasi possessione præsentandi in quocumque casu vacationis, qui sanè status etiam si non contineant tempus, quo vacasset beneficium, an scilicet in mense reservato, vel Ordinario, validè tamen eandem observantiam concludunt, dum satis est, quod id declaratum legatur in prædicta re judicata anni 1663., & quidem pro fundamento ejusdem rei judicatæ prædictos nempe possessores permansisse in quasi possessione præsentandi *in tutti i tempi, e mesi dell' anno*, ea ratione quod fecus hoc comprobari nequisset, quoties verè antecedentes status non essent illi conformes, prout alias etiam de jure præsumitur, nisi plene, & concludenter contrarium ostendatur, ut inquit *Rota in decis. 57. num. 9. par. 6. decis. 68. num. 19. & seq. par. 8. decis. 244. num. 19. par. 16. decis. 560. num. 22. par. 19. recent. in Brixien. jurisdictionis 27. Junii 1710. §. Et Pars VI.*

quidem coram Reverendissimo Kaunitz Episcopo Labacen., in Salisburgen. Vicaria 31. Januarii 1714. §. Nec in aliqua cor. R. P. D. meo Falconerio, & 4. Februarii 1715. §. Absque eo quod, coram R. P. D. meo Crispo.

- 32 Quapropter cum ex tot statutis ita viriliter firmatis à dispositione Testium, sententiis Ordinarii pro tempore, & maxime etiam ex re judicata de sui natura titulum fortiorem ipsamet centenaria, & immemorabili præferente, ut dixit *Rota in Burgen. juris visitandi de Bribiesca 22. Junii 1714. §. finali cor. R. P. D. meo Cerro, & 17. Junii ejusdem anni pariter §. finali coram Reverendissimo Domino meo Ansaldo Decano apertè probata remanet eadem observantia, & quidem centenaria non stante quod aliqui ex dictis Statibus respiciant beneficium Curatum, non autem illud simplex, de quo agitur ex illa ratione, quod cum utrumque proveniat*
- 33 ab eodem fonte, & sit ejusdem naturæ, utpote utrumque annexum iisdem bonis emphiteuticis, observantia respectu unius suffragari debet pro altero ex animadversis per *Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 10. num. 20. Posth. de manut. observat. 73. num. 148. Modern. Roman. discept. Eccles. 28. num. 9. Adden. ad Gregor. decis. 557. nu. 8. & Rota coram Emerix jun. decis. 820. num. 7., in Majoricen. beneficii 11. Maji 1705. §. finali coram bon. mem. Muto impress. apud Modern. Asculan. decis. Florent. 33. §. 2. nu. 38., in Meleвитana juris patronatus 13. Januarii 1708. §. Neque obstat coram bon. mem. Omana, & in Cremonen. beneficii 4. Februarii 1715. §. Et ubi etiam coram R. P. D. meo Cerro. In necessarium consequens proinde emergit, quod hujusmodi centenaria observantia omnino attendenda sit ad effectum probandi non minus in judicio possessorio, quam in petitorio controversum beneficium subjectum non esse prædictis reservationibus, ut optimè probant *Modern. Roman. discept. Eccles. 27. num. 21. Adden. ad Gregor. decis. 184. num. 8. & Rota decis. 608. num. 6. par. 2. recent. & in Augustana Summæ Custodiæ super secundis literis 21. Junii 1715. §. Non subsistente coram R. P. D. meo Falconerio, cum centenaria dicatur completa etiam si deficient aliquot anni, prout firmant *Card. de Luca de jurepatr. disc. 57. num. 33. Balducc. ad Ramon.***

inobservat. ad conf. 24. num. 53. & apud Modern. discept. Eccles. 23. num. 4.

- 34 Hæc autem omnia eo facilius procedere visa sunt in præsentî hypothesi non solum quia eidem observantiæ affirmatiæ præsentandi nimirum, & obtinendi institutionem etiam in mensibus reservatis simul quoque juncta apparet observantiæ centenaria, & ferè immemorabilis negativa, juxta quam ostenditur nullo umquam casu, seu vacatione in mense reservato Sedem Apostolicam apposuisse manus super collatione talis beneficii ex capite reservationis, quando aliàs si verè illud fuisset Ecclesiasticum, & non obtitisset lex foundationis, inverisimile prorsus reditur, quod non adducerentur provisiones Apostolicæ, & quidem plures cum inrà spatium centum annorum, & ultra evenisse censeatur vacationes in mensibus reservatis ex præsumptione inducta per eandem centenariam, præsupponendi videlicet omnes contingisse casus possibles eandem vacationes comprobantes ex ponderatis per *Rot. decis. 661. nu. 15. par. 19. recent. in dicta Parmen. beneficii 16. Januarii 1702. § finali coram Reverendissimo Domino meo Ansaldo Decano in dicta Tarraconen. beneficii 11. Aprilis 1712. §. Cæterum coram R.P.D. meo Lancetta, in dicta Gerunden. eleemosynæ panis super reservatis 26. Junii 1713. §. Et demum cor. Eminentissimo Scotto, & dicta Monasterien. Canonicatus 19. Februarii 1714. §. Prædictam coram Reverendissimo Domino meo Ansaldo Decano, & optimè in dicta Augustana Summa Custodiæ super secundis literis 21. Junii 1715. §. Altera cor. R.P.D. meo Falconerio.* Sed etiam quia in hujusmodi Apostolicis gratis alioquin impetratis ad irritas faciendas collationes beneficiorum emissas ab Ordinariis ad præsentationem Patronorum, suaque etiam pacifica possessione spoliandos eorundem Ordinariorum provisos tanquam odiosis, ut inquit *Lotter. de re benefic. quæst. 44. num. 2. & per tot. semper rigidè expendendæ sunt probationes ad illas justificandas per impetratores adductæ, & præcipuè in ista de qua agitur respiciente quæstionem, an intret*
- 35 reservatio propter qualitatem Ecclesiasticam, vel Laicalem jurispatronatus, adeo ut ubicumque per impetratorem non probatur, ut in casu asserta reservatio,

liquidis undique, ac validis probationibus, prout requiritur, satis est, quod ea reddatur turbida ad effectum, ut ille repellendus sit, suæque provisionis executio impediatur, quemadmodum advertunt *Hostien. in cap. Cùm in multis num. 4. versic. providè de rescript. in 6. & idem Lotter. de benefic. lib. 2. quæst. 45. num. 42.* & in his expressis terminis respondit *Rot. decis. 44. num. 23. coram Duran. decis. 769. nu. 3. vers. quæ omnia in recent. decis. 327. num. 2. par. 15. in Parmen. beneficii coram Eminentissimo Scotto, apud Modern. Roman. discept. Eccles. 25. num. 40. & discept. 27. nu. 63. & seq. in Cremonen. beneficii 3. Decembris 1706. §. Præmissis enim cor. R.P.D. meo Lancetta, in dicta Tarraconen. beneficii 11. Aprilis 1712. §. Constito coram eodem, optimè in Vicen. beneficii 17. Februarii 1713. §. Ex quibus coram R.P.D. Aldrovando in Augustana Canonicatus super literis Ludovici 6. Martii 1713. §. Pluribus coram R.P.D. meo Crispo, in dicta Augustana Summa Custodiæ super secundis literis 21. Junii 1715. §. Moti, & 15. Martii 1716. §. Firmum namque, & §. finali cor. R.P.D. meo Falconerio.*

Et ita utraque parte fortiter informante resolutum fuit &c.

ARGUMENTUM.

Beneficium de Jurepatronatus Laicali, aut mixto vacans in mense reservato non cadit sub reservationibus Apostolicis; Quid si Juspatronatus mixtum sit divisum per Turnum, & Beneficium vacet in Turno Patroni Ecclesiastici.

SUMMARIUM.

- 1 Reservationes Apostolica non afficiunt beneficia jurispatronatus Laicalis, aut mixti; & quare? Vide ibi.
- 2 Diviso jurepatronatus mixto per Turnum si beneficium vacet in Turno Patroni Ecclesiastici, & in mense reservato, est reservationibus Apostolicis subjectum.

CASUS II.

Fundavit de propriis bonis quidam Fundator beneficium cum reservatione juris patronatus activi pro una voce favore eorum de propria Familia, & pro altera voce favore Præpositi Cathedralis A, præcepitque præsentationes fieri alternatim, & per turnum, ita ut in prima vacatione præsentarent illi de Familia; in secunda verò præsentare deberet Præpositus. Vacato beneficio mense Februarii, & in turno spectante ad Præpositum, iste præsentavit ad illud quemdam Clericum habilem, & idoneum; è contra alter Clericus impetravit idem beneficium à Sede Apostolica tamquam vacans in mense reservato; Quæritur in hoc casu an hujusmodi beneficium sit Sanctæ Sedi reservatum?

Videtur negativè respondendum agitur enim de jure patronatus laicali, aut saltè mixto, cum beneficium fuerit erectum, & fundatum de bonis laicalibus, & jus patronatus reservatum personis tam laicis, quàm Ecclesiasticis, nimirum pro una voce favore illorum de Familia, & pro altera voce favore Præpositi, unde S. Sedi nequit esse reservatum, sed quocumque mense vacet, est ab Ordinario providendum ad præsentationem Præpositi, vel eorum de Familia, cum reservationes Apostolicæ non afficiant beneficia juris patronatus laicalis, aut mixti, & quidem optima ratione, quia cum per eas adeptum remaneat Patronis exercitium facultatis præsentandi, ad quam à Fundatoribus vocati fuerant, hinc nè laici retrahantur à fundatione, constructione, & dotatione Ecclesiarum, aut beneficiorum, Summus Pontifex non intelligit in hoc Canone comprehendere beneficia juris patronatus laicalis, aut mixti, quod competat laicis titulo oneroso. *Gloss. in cap. 2. verb. Collatio de præben. in 6. ibi = Unde sæpius reperitur receptum in Curia Papam per hoc non conferre beneficia, quæ pertinent ad præsentationem laicorum = Alexand. conf. 75. num. 1. volum. 4. Gemin. in cap. unic. in fin. de jurepat. in 6. Rocch. de curt. de jurepat. verb. Honorificum quest. 4. nu. 22. & seq. & quest. 24. nu. 54. Lambertin. eod. tract.*

lib. 2. par. 1. quest. 9. art. 22. & par. 3. lib. 2. quest. 9. art. 9. Gonzal. hic gloss. 18. nu. 1. & seqq. Garz. de benef. par. 5. cap. 1. num. 571. & seq. Rot. decis. 589. num. 2. coram Pamphil. & decis. 1263. per tot. coram Seraph. & in Parmen. beneficii 28. Januarii 1701. §. Et hinc coram Eminentissimo Scotto, & in Monasterien. Vicaria 12. Martii 1706. §. Minusque coram R. P. D. Omana, & in Cremonen. beneficii 14. Maji 1706. §. Absque eo, quod coram R. P. D. Kaunitz, & in Monasterien. beneficii 30. Januarii 1713. §. Minimè coram R. P. D. Aldrovando, & in Monasterien. Canonatus 19. Februarii 1714. §. Quod autem coram R. P. D. Ansaldo, & in Vicen. beneficii 17. Febr. 1713. §. E converso cor. R. P. D. Aldrovando, & 19. Junii 1716. §. Prætermisso coram R. P. D. Rovault de Gama-ches.

At hoc non obstante censeo in præsentiarum præfatum beneficium esse reservatum; cum vacaverit mense Februarii, ex dispositione hujus Canonis S. Sedi reservato; adeò ut validè illud potuerit impetrari à Dataria Apostolica per supradictum Clericum.

² Quin ullatenus adversetur, quod ipsum beneficium sit de jure patronatus laicali, aut mixto; quoniam quamvis beneficia juris patronatus hujus naturæ, & qualitatis regulariter non comprehendantur sub reservationibus Apostolicis juxta auctoritates superius relatas, tamen cum in fundatione jus præsentandi fuerit divinum per turnum inter Patronos laicos, & Ecclesiasticos, videlicet inter eos de Familia Fundatoris, & Præpositum, & vacatio contigerit in turno Patroni Ecclesiastici, scilicet Præpositi, Usus, seu exercitium præsentandi in hoc turno dicitur spectare ad Ecclesiam, & jus patronatus in tali turno consideratur tanquam merè Ecclesiasticum, & consequenter cadit sub reservationibus Apostolicis. *Joan. Andr. in cap. Cum in illis §. final. de Preben. in 6. Garz. de benef. par. 5. cap. 1. num. 614. & seq. Vivian. de jurepat. par. 1. lib. 1. cap. 3. nu. 18. Rot. decis. 362. nu. 11. & decis. 383. num. 15 coram Priolo, & in Aprutina Beneficii 19. Junii 1705. §. Visum enim coram Eminentissimo Scotto. Quæ opinio hodie prævaluit contra Lotterium ut notavi superius Par. IV. Can. II. Caf. V. n. 4. Licet con-*

contraria verior, & probabilior in theoria mihi videatur.

ARGUMENTUM.

Beneficium quando dicatur esse de Jurepatronatus Ecclesiastico, aut Laicali.

SUMMARIUM.

- 1 *Qualitas jurispatronatus quoad ejus Ecclesiasticitatem, aut laicalitatem dignoscitur ex bonis, quibus beneficium sit fundatum: & ex personis, quibus juspatronatus sit reservatum; ut num. 2.*
- 3 *Juspatronatus relictum Custodibus & Gubernatoribus Confraternitatis laicalis, est laicale; & num. 15.*
- 4 *Relictum verò Custodibus, & Gubernatoribus Confraternitatis Ecclesiasticae est Ecclesiasticum; licet iidem Gubernatores sint laici, & quare? Vide num. 5. & 12.*
- 6 *Juspatronatus relictum Capitulo composito ex Canoniceis, & Canoniceis est Ecclesiasticum.*
- 7 *Idem est, si sit relictum operariis alicujus Ecclesiae licet laicis; aut aliis Personis laicis: ratione administrationis Ecclesiasticae.*
- 8 *Idoneitas Provisi Apostolici praesumitur probata, quando agitur de literis expeditis in forma gratiosa.*
- 9 *Papa solet derogare Juspatronatus Ecclesiastico, non verò Laicali, nisi de eo fiat specialis mentio.*
- 10 *Qualitas Ecclesiastica, aut laicalis Juspatronatus dignoscitur ex bonis, quibus beneficium sit fundatum.*
- 11 *Juspatronatus ab initio laicale, si transeat ad personas Ecclesiasticas, est Ecclesiasticum.*
- 13 *Juspatronatus relictum Administratoribus bonorum Ecclesiae praesumitur relictum intuitu Ecclesiae. Amplia ut nu. 14.*

CASUS III.

CUM in mense reservato vacasset beneficium de jurepatronatus à Fundatore relicto favore Gubernatorum, & Officialium cujusdam Confraternitatis auctoritate Ordinarii erectæ; quidam Clericus existimans idem beneficium esse jurispatronatus Ecclesiastici, illud impe-

travit à Dataria Apostolica; Quæritur proinde an reverà dictum beneficium sit jurispatronatus Ecclesiastici; itaut valeat impetrari tamquam reservatum.

Suadent negativam resolutionem hujus dubii tum qualitas bonorum, quibus beneficium hoc fuit erectum, tum qualitas personarum, quibus juspatronatus fuit reservatum; Respicendo quidem ad bona, quibus beneficium fuit erectum, & fundatum ista fuere merè laicalia, & patrimonialia ipsius Fundatoris; & consequenter juspatronatus dicitur laicale; cum qualitas jurispatronatus quoad ejus laicalitatem, vel Ecclesiasticitatem ad effectum judicandi an intrent nec nè reservationes Apostolicæ dependeat à qualitate bonorum, quibus beneficium sit fundatum, aut dotatum; etenim si beneficium sit dotatum de bonis Ecclesiasticis, juspatronatus est Ecclesiasticum, & reservari non potest favore laicorum, si verò sit dotatum de bonis laicalibus, est laicale, ad tradita per *Lotter de re benef. lib. 2. quest. 10. num. 2. Vivian. de jurepat. par. 1. cap. 3. num. 11. Card. de Luc. eodem tract. disc. 59. num. 1. Rot. in Parmen. beneficii 28. Januarii 1701. §. Reservatio coram Eminentissimo Scotto, & in Vicen. beneficii 17. Februarii 1713. §. Tantoque magis coram R. P. D. Aldrovando.*

2 Inspiciendo verò personas, quibus istud juspatronatus fuit reservatum illæ sunt personæ laicæ, dum Gubernatores, & Officiales dictæ Confraternitatis sunt laici, adeoque juspatronatus etiam ex hoc capite erit laicale, quoniam pro statuenda natura jurispatronatus laicalis, seu Ecclesiastici non solum attenditur, ex cujus bonis fiat erectio, sed principaliter spectatur qualitas personæ, & quidem essentialis, non verò accidentalis, penès quam illud resideat, ut notavi *Par. I. in Apparatu num. 8. nam si sit laica, vel Ecclesiastica, tale etiam adjudicari debet ipsum juspatronatus, juxta Vivian. de jurepatr. lib. 1. cap. 2. num. 9. Card. de Luc. eod. tract. disc. 59. num. 13. Rot. decis. 103. num. 2. & decis. 48. num. 8. & decis. 560. num. 5. par. 18. rec. & in Aprutina beneficii 19. Junii 1705. §. Etiamfi coram Eminentissimo Scotto, & in Astoricen. beneficii 21. Januarii 1715. §. Atque ex his coram R. P. D. Cerro.*

Quin

3 Quin ofistere poffe videatur, quod agatur de jurepatronatus refervato Gubernatoribus, & Officialibus Confraternitatis Ecclefiasticæ, quia pluries *S. Rot.* definivit juspatronatus relictum Custodibus, & Gubernatoribus Confraternitatum effe laicale, ut in *decif. 130. num. 1. coram Duran.* ibi = *Et fuit refolutum juspatronatus effe laicale; Ratio refolutionis fuit, quia dicta Confraternitas effe Confraternitas laicorum, & Confratres non induuntur, aut diftinguuntur aliquo figno Religionis, & beneficium fuit à laico fundatum, ac de bonis prophanis, cujus propterea juspatronatus, juxta magis communem, & receptam opinionem, effe laicale = Et decif. 661. nu. 4. par. 19. rec. tom. 2. ibi = In hisce enim terminis fpectatur qualitas laicalis perfonarum componentium dictam Confraternitatem, & juxta eandem qualitatem, etiam juspatronatus induere, & retinere dicitur naturam laicalem =*

4 At his minimè attentis cenfeo hujusmodi beneficium effe jurispatronatus Ecclefiastici, & confequenter refervationibus Apostolicis fubjectum; Etenim fuit refervatum à Fundatore juspatronatus Gubernatoribus, feu Custodibus, & Officialibus Confraternitatis Ecclefiasticæ, utpote auctoritate Ordinarii erectæ, ac proinde affumpfit naturam, & qualitatem Ecclefiasticam, ad *Text. in cap. unic. de jurepatr. in 6. de quo fupra Par. III. Can. unic. Rot. decif. 661. num. 5. verf. Diftinguendum effe par. 19. rec. & in Monasterien. Vicariæ 12. Martii 1706. §. Indequè coram R.P.D. Omanna, & in Ortonen. beneficii 10. Junii 1709. §. Præterea coram R.P.D. Polignac., & in Hildesmen. Canonicatus 16. Martii 1716. §. final. coram R.P.D. Crifpo, inferius legen.*

5 Absque eo, quod quidquam officiat, quod Gubernatores, & Officiales prædicti fint perfonæ laicæ; quia cum ipfi fint additi fervitio Confraternitatis Ecclefiasticæ, & repræfentant Confraternitatem Ecclefiasticam, in refervatione jurispatronatus, hoc non cenfetur eis relictum uti laicis, fed uti repræfentantibus cœtum, feu opus pium, & Ecclefiasticum, quod fufficit, ut juspatronatus verè Ecclefiasticum dici debeat, ex adductis in dicta *Hildesmen. Canonicatus §. Nichil adversante, hic impressa.* Ex qua ra-

7 tione videmus, quod juspatronatus relictum Capitulo composito ex Canonicis, & Canoniffis, istæ licèt fint perfonæ laicæ, tamen juspatronatus effe Ecclefiasticum, ut fuit refolutum à *S. Rota in Monasterien. Vicariæ 12. Martii 1706. §. Enim verò cum feqq. cor. R. P. D. Omanna.* Idem fuit refolutum in jurepatronatus refervato Operariis alicujus Ecclefiæ licèt laicis in *Barchinonen. beneficii 12. Junii 1686. coram clar. mem. Card. Matth. & in Monasterien. Canonicatus 19. Februarii 1714. cor. R.P.D. Ansaldo fuperius impress. Caf. I. num. 16.* Ac in jurepatronatus relicto quibusdam Capitaneis Poloniæ, quamvis merè laicis ratione administrationis bonorum Ecclefiasticorum, in *Cracovien. Cantoriæ 25. Januarii 1700. cor. R. P. D. Lancetta, & 11. Martii, & 6. Junii 1701. coram bo. me. Eminentiff. Caprara.* Et denique in jurepatronatus refervato Mamburnis cujusdam Ecclefiæ Diocesis Leodien., quamvis merè laicis, ratione ministerii, & Superintendentiæ, quam ipfi habere debent supellectilibus facris, & introitibus ejusdem Ecclefiæ in *Leodien. beneficii 26. Februarii 1706. coram Eminentiffimo Priolo.*

Nec contrariantur decisiones fuperius in contrarium relatae num. 3. quia illæ loquuntur de Confraternitate merè laicali; non verò de Confraternitate Ecclefiastica, prout effe hæc, de qua agitur.

R. P. D. C R I S P O

Hildesmen. Canonicatus.

Luna 16. Martii 1716.

IN Ecclesia S. Mariæ Magdalænæ in Cartallo ex pia largitate Conolphii Ecclefiæ Cathedralis Hildesmen. perpetui Vicarii auctis tam dotibus quinque Canonicatum jam ibi existentium, & ad liberam Episcopi collationem fpectantium, quàm aliis tribus *ex bonis, & elemosynis sibi à Deo collatis* denuo fundatis, Episcopus Hildesmen. accedente etiam Auctoritate Apostolica, ac sui Capituli confensu, juspatronatus dd. singulorum Canonicatum primo ad favorem ipsius Conolphii Fundatoris refervavit; postmodum vero jus nominandi attribuit laicis

cis equè, ac Clericis ab ipso tamen Episcopo, & Canonicis ad officium Advocatorum, seu administrationem bonorum ejusdem Capituli pro tempore assumendis, qui ad Canonicatus præfatos juxta ordinem in dicta reservatione jurispatronatus præscriptum per Turnum præsentarent.

Per liberam resignationem alterius ex his Canonicatibus à Conulpho fundatis Ignatius Schmid à S. Sede de illo in forma gratiosa provideri obtinuit, cujus provisionis vigore mediante Decreto Exequutoris de partibus, Canonicatus etiam possessionem fuit adeptus; Verùm quia Deputatus in Advocatum novæ Civitatis Hildesimæ. tamquam unus ex Patronis, ad quos fuerat juspatronatus reservatum, Canonicatum in suo turno vacasse contendebat, ad eumque præsentaverat filium suum, indè ad Signaturam Justitiæ una cum aliis Compatronis confugit, appellationem nedum à literarum Apostolicarum demandata exequutione expostulando, quam etiam subsequutæ possessionis circumscriptionem, & in omnibus voti compotes Patroni prædicti effecti extiterunt. Unde Rotæ judicio literarum Apostolicarum exequutione delegata curavit in hac audientia Provisus Apostolicus, ut dubium commissioni conforme discuteretur, & Patronis, qui in Signatura Justitiæ commissionem reportarunt minimè comparentibus, pro literis Apostolicis ipsius Ignatii favorabile rescriptum emanavit *Non intrare arbitrium pro retardatione.*

8 Pro exequendis literis Apostolicis Ignatii omnino urgebat, quod illæ in omnibus plenè justificatæ dicebantur, namque ipsius idoneitas, cum agatur de literis expeditis in forma gratiosa in Dataria, jam probata præsumebatur *Rot. coram Merlin. decis. 141. num. 11. in recent. decis. 160. num. 4. par. 15. in Abulen. Cappellania 28. Junii 1715. §. 2 coram R. P. D. meo Ansaldo, & nuper in Monasterien. Canonicatus 22. Januarii 1716. §. Quantum coram R. P. D. meo Lancetta.* Expressio verò valoris facta per non excessum in viginti quatuor ducatis ulteriori justificatione non indigebat, dum in Canonicatibus Germaniæ juxta concordata valor ita exprimi assolet, de quo *Card. de Luc.*

de benef. disc. 90. num. 15. Rot. decis. 69. nu. 3. par. 12. in Monasterien. Canonicatus 28. Junii 1709. §. Literæ Siquidem coram Me, & in Monasterien. Vicaria 3. Aprilis 1713. sub §. Illæ enim coram R. P. D. meo Lancetta. Quoties autem literæ plenè justificatæ docentur, illarum utique exequutio retardari non debet, *vulgat. cap. §. Capitulo de concess. Præbend. & cap. ex literis de rescript. Rot. decis. 150. num. 1. & seqq. par. 17. cor. Emerix jun. decis. 1176. num. 1. in Aurrana beneficii super exequutione literarum Apostolicarum 16. Junii 1710. §. Quod autem coram Eminentissimo Priolo, & in Compostellana Præstimonii 3. Martii 1713. §. Cum etenim coram Eminentissimo Scotto.*

Unica quodammodo exceptio pro retardanda exequutione prædicta in eo poterat residere, quod in literis Apostolicis vigore resignationis expeditis nullam mentio facta fuerit jurispatronatus favore Advocatorum Capituli reservati; Unde hoc attento merito vereri videbatur gratiam Apostolicam Patronorum jus tollere neutiquam valere ex firmatis in *Vicen. Beneficii 17. Februarii 1713. §. E converso, & seqq. cor. R. P. D. Aldrovando, & in Monasterien. Canonicatus 19. Februarii 1714. §. Quod autem cor. R. P. D. meo Ansaldo;* Verùm hæc fortasse urgerent, quatenus ageretur de jurepatronatus laicali, & laicis personis reservato, juxta proximè deductas Auctoritates, sed cum versemur in jurepatronatus Ecclesiastico, eo ipso quod Papa Canonicatum Ignatio contulit, jurepatronatus derogasse dicitur, ad differentiam alterius Patronatus laicalis, quod ad sui derogationem expressam declarationem requirit, ut bene distinguunt *Vasquez in opusc. de benefic. cap. 2. §. 1. dubit. 8., Covarruv. pract. quest. cap. 36. num. 2. & seqq. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 18. num. 5. 6. & 7. Lambertin. de jurepatr. lib. 3. quest. 10. num. 29. Murg. de benef. quest. 3. num. 24. Rot. in Cracovien. Cantoria 25. Januarii 1700. §. Quamvis cor. R. P. D. meo Lancetta.*

10 Quod autem præfens juspatronatus Ecclesiasticam naturam sortiatur ipsius reservationis Diploma manifestum postmodum reddit, in eo, namque exprimitur, quod in Collegiata Ecclesia Sanctæ Mariæ Magda-

Magdalena Canonatibus numero quinque existentibus, & ad provisionem Episcopi spectantibus Conulphus piissimus Fundator approbante Episcopo, & Capitulo Cathedrali, & auctorante ipsomet Summo Pontifice, postquam pinguioribus redditibus illos augere curaverit præter antiquos alios tres de novo ex integro fundaverit: Cùm igitur ex hoc pateat jurispatronatus foundationem provenire tam à Persona in dignitate Ecclesiastica constituta, quàm ex bonis Ecclesiæ, seu elemosynis, cum alia præter illa Fundatorem possedisse non constet; in hoc planè casu juspatronatus Ecclesiasticam qualitatem imbibitam habere dicitur, tum habito respectu ad Fundatoris Personatum, ad bona, quemadmodum pro arguenda qualitate jurispatronatus Ecclesiastici ad effectum sustinendi provisionem Papæ considerant *Text. in Clement. 2. ibique gloss. in verb. presentare de jurepatronat. Abb. conf. 57. sub num. 5. ad fin. versic. autem patronatus lib. 1. Murg. de benef. qu. 3. sect. 2. nu. 23. Gonzal. loc. cit. num. 5. Corrad. in praxi benef. lib. 4. cap. 2. num. 45. & 84. Garz. de benef. par. 5. cap. 1. nu. 593. Rubeus de Testament. cap. 56. num. 75. & seqq. Tondut. quest. & resol. benef. cap. 153. nu. 6. lib. 2. Rot. in Parmen. Beneficii 1. Martii 1700. §. Neque obstat vers. inde præterea & 28. Januarii 1701. §. Reservatio coram Eminentissimo Scotto, in Cracovien. Cantoria 11. Martii 1711. §. Quoties coram clar. mem. Card. Caprara, & in Vicen. Beneficii 17. Februar. 1713. §. Tantoque magis coram R. P. D. Aldrovando.*

Sed ab his etiam præcisivè hoc juspatronatus Ecclesiasticam qualitatem induere comprobatur, ex quo exercitium jurispræsentandi post ipsum Fundatorem, qui erat Ecclesiasticus, reservatum legitur Advocatis, seu Administratoribus bonorum Ecclesiæ Collegiæ ab Episcopo, & Capitulo ad hujusmodi munus assumendis, qui ratione officii, cùm Ecclesiastici reputentur; hinc etiam si juspatronatus ab initio laicale haberetur, adhuc novam, & diversam naturam Ecclesiasticitatis juxta Patronorum Personas acquisisset priorem laicalem quidditatem penitus deferendo, ut bene in terminis *Vivian de jurepatr. lib. 1. cap. 3. nu. 13. Lampars VI.*

bert. eodem tract. lib. 1. par. 1. quest. 1. art. 10. num. 6 & 7. Paris. de resignat. benef. lib. 1. quest. 4. num. 39. Murg. de benef. quest. 3. nu. 22. Rot. in Monasterien. Vicaria 12. Martii 1706. §. Nec qualitas coram bon. mem. Omanna, in Tarraconen. Cappellania 17. Januarii 1707. §. Tantoque magis coram R. P. D. meo Lancetta, & in Monasterien. Canonatus 19. Februarii 1714. §. Admittebatur coram R. P. D. Ansaldo.

Nihil adversante, quod dd. Advocati, ¹² seu Administratores non sint Personæ Ecclesiasticæ, sed quidem pro majori eorum parte laici, nam ad effectum, ut juspatronatus ob Personas præsentare debentes qualitatem Ecclesiasticam impressam dicatur habere, non attenditur laicalitas ipsorum Patronorum, sed locus Pius, & Ecclesiasticus, quem dd. laici repræsentant; Unde, cùm Administratores, seu Advocati bonorum Ecclesiæ, & Capituli Collegiæ S. Mariæ Magdalena administrationem rei Ecclesiasticæ retineant, & ab ipso Capitulo, & Episcopo sint deputati, & quibus ob eam causam subjiuntur non ipsis uti Personis particularibus, & laicis jurispatronatus per Fundatorem reservatum præsumitur, sed ipsi coeui, seu operi pio, & Ecclesiastico, cui dd. laici præficiuntur, & hoc satis esse videtur, ut juspatronatus verè Ecclesiasticum debeat considerari, ut in individualibus terminis jurispatronatus laicis relictis, qui sint Administratores bonorum Ecclesiæ, seu illius Operarii *Gambar. de offic. & potest. legat. lib. 3. nu. 66. 390. & 415. Rebuff. in prax. benef. tit. de presentat. & Instit. num. 6. & 10. fol. 23. Garzias de benef. par. 5. cap. 1. num. 600. & seqq. Vivian. de jurepatr. lib. 1. cap. 3. num. 13. Ricciull. lucubr. Eccles. lib. 4. cap. 13. nu. 4. Lambertin. de jurepatr. lib. 1. par. 1. qu. 1. art. 10. num. 6. & 7. Corrad. in prax. benef. lib. 4. cap. 2. num. 51. Rot. in Cracovien. Cantoria 25. Januarii 1700. §. Verum etiam coram R. P. D. Lancetta, & 11. Martii 1701. §. Tum quia coram clar. mem. Card. Caprara, in Leodien. Beneficii 26. Februarii 1706. §. Sed procedendo coram Eminentiss. Priolo, & 29. Novembris 1706. §. Non attento coram bon. mem. Omanna, & in Tarraconen. Cappellania 17. Januarii 1707. §. Non attento coram R. P. D. meo Lancetta, & ad-*

*missum fuit in d. Monasterien. Canonicatus
19. Februarii 1714. §. Admittebatur coram
R.P.D. meo Ansaldo.*

13 Et nulla profectò adesse potest hæsitatio, quod Advocati, & Administratores bonorum Ecclesiæ non uti Personæ merè laicæ fuerint à Fundatore consideratæ, nec tales valeant in se dijudicari veluti, quia sint ad solum, & nudum ministerium revidendi computa Ecclesiæ, & administrandi bona Præpositi, quod cuicumque Personæ privatæ, & laico potest committi. Quoties enim munus istorum Administratorum rei sacræ inhæret, & servitium qualecumque sit ipsi Ecclesiæ præstatur, juspatronatus eisdem Administratoribus non alio impulsu, & sine reservatum censetur, quàm intuitu Ecclesiæ, cujus sunt Advocati, & Ministri, non autem intuitu ipsarum particularium Personarum, cum officia in Personis, non autem Personæ in officiis contemplata dicantur *Corrad. in prax. beneficiar. d. lib.4. cap.2. Rot. in Barchionen. Beneficii 16 Januarii 1688. §. Non enim coram Cardinali Matthejo, in Leodien Beneficii 26. Februarii 1706. §. Neque obstat, & seq. cor. Eminentiss. Priolo, & 29. Novembris ejusd. anni 1706. §. Non attento cor. bo. me. Omana.*

14 Præsertim quia verisimile non est Fundatorem intuitu Personarum juspatronatus his laicis voluisse reservare, quando Personæ prædictæ præsentare debentes ipsi Fundatori incognitæ reddebantur, cum de die in diem mutari valerent, ut ad hunc effectum in puncto observat *Rot. in Leodien. Beneficii 25. Februarii 1707. §. Quin ad eliciendum cor. bo. me. Omana;* Animadverso ulterius, quod sicuti cum ab Episcopo, & Capitulo Ministri bonorū Ecclesiæ deputantur, hinc attentata qualitate, & dignitate Ecclesiastica residen-

te in Personis à quibus dicti Ministri eorum officium recognoscunt, & acquirunt, eo magis non ipsis laicis, sed Ecclesiæ, cujus administrationem retinent juspatronatus censetur reservatum, ut ad rem fuit animadversum *in Cracovien Cantoria 11. Martii 1701. §. Tum quia, & 6. Junii ejusdem anni. §. Respectu cor. clar. mem. Card. Caprara.*

15 Hæc utique opinio pro qualitate Ecclesiastica juspatronatus à Doctoribus, & Rota in singulis casuum occurrentis constanter amplexa interverti in aliquo non valebit, ex eo quod circa juspatronatus relictum Operariis, seu Custodibus Confraternitatum pro qualitate laicali aliquando Rota responderit, *ut coram Duran. decis. 130. coram Card. Cerro decis. 722. in recent. decis. 661. par. 19.;* Quoniam decisiones præfatæ, & quotquot aliæ possent allegari procedere fortasse poterunt, ubi agitur de jurepatronatus reservato favore Operariorum, & Custodum Confraternitatis laicalis auctoritate Episcopi non erectæ, quo casu adesse dicitur defectum essentia Ecclesiasticitatis in officio, cui Operarii, & Custodes præfati incumbunt, prout in hoc themate loquuntur Decisiones enunciata; Cum de cætero quoties res est de administratione corporis, & bonorum Ecclesiasticorum, cujus ratione Administratoribus competit jus præsentandi; hoc casu juspatronatus semper Ecclesiasticum fuit reputatum, ut præfatas auctoritates declarando solidè statuit *Rot. in d. Cracovien. Cantoria 6. Junii 1701. §. Respectu verò coram clar. mem. Card. Caprara, & in Leodien. Beneficii 26. Februarii 1706. §. Decisiones autem coram Eminentissimo Priolo.*

Et ita altera tantum &c.